WASHINGTON D.C.

І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIV. Ч. 67. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 9-го КВІТНЯ 1957 П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, APRIL 9, 1957 No. 67. VOL. LXIV.

РУТЕР ЗАКЛИКАЄ СЕНАТ ДОСЛІДЖУВАТИ РОЛЮ ПРАЦЕДАВЦІВ В КОРУПЦІЇ РОБІТНИЦТВА

ГОЛОВА ОБ'ЄДНАНИХ АВТОМОБІЛЬНИХ РОБІТНИКІВ ЗА ЧОТИРИДЕННИЙ ТИЖДЕНЬ ПРАЦІ

Атлантик Сіті, Ню Джерзі. — Голова Об'єднаних Автомобільних Робітників і містоголова АФП-КІО Волтер П. Рутер промовляв на відкритті конвенції своєї робітничої організації і заявив, що Сенатська Слідча Підкомісія повинна дослідити, яку ролю відограли працедавці в корупції робітничих провідників. Рутер заявив, що Об'єднані Автомобільні Робітники вповні підтримують працю сенатської слідчої підкомісії, яку очолює сенатор Джан Л. Мек Клеллен. Але Рутер домагається, щоб ця підкомісія прослідила також і ролю керівників підприємців в тій корупції, яка тепер виявилася у зв'язку зі слідством проти Дейва Бека та інших провідників Міжнародного Братства Шоферів. „Якщо виявиться, що нечесні провідники робітництва брали хабарі від нечесних працедавців, то і тих і тих треба посадити до тюрми на яких 15 років, щоб там могли роздумувати над своїми злочинами", — казав Рутер. Спілка Об'єднаних Автомобільних Робітників нараховує 1,385,000 членів, а вона твердить, що її число членства може становити 1500,000 осіб, коли порахувати тих, які є на пенсії і тих безробітні. Рутер у своїй промові на конвенції і на пресовій конференції перед конвенцією заявив, що його спілка в найближчому році домагатиметься коротшого тижня праці і збільшення заробітної платні для своїх членів. Цю заяву склав Рутер у зв'язку з конвенцією цієї робітничої організації, яка почалася 7 квітня в Атлантик Сіті, Н. Дж. Він відмовився докладно сказати, 'як має бути виглядати коротший тиждень праці, бо про цю справу рішатиме окрема конвенція в січні 1958 року, перед тим, поки почнуться переговори про новий контракт з працедавцями. Але Рутер вже тепер ствердив, що більшість робітництва воліла б мати чотириденний тиждень праці, як п'ятиденний з коротшим числом годин в кожних днях. 1-го червня 1958 року кінчаються контракти спілки з трьома великими автовими фірмами: Дженерал Моторс Корпорейшен, Форд Мотор Компані і Крайслер Корпорейшен. Тоді також кінчаються контракти з іншими меншими фірмами.

В березні було 63,865,000 затруднених

Вашингтон. — Департамент торгівлі повідомляє, що число затруднених в місяці березні цього року становило рекордово високе число для того місяця — 63,865,000 осіб. Число безробітних виносило 2,882,000. Число затруднених звичайно в березні збільшується, бо зростає число робітників у фармерстві. Число робітників в березні збільшилось на 675.000 в порівнянні з лютим цього року, а число безробітних зменшилося на 239.000 в порівнянні з лютим ц. р. Секретар торгівлі Сінклер Вікс заявив, що числа затруднених і безробітних в березні дають надію, що економіка країни зростатиме і надалі. Число затруднених в березні цього року було на 971.000 більше, а число безробітних на 134.000 менше в порівнянні з тим самим часом минулого року. Вікс ствердив, що економіка країни має тенденцію зросту, і тому можна сподіватися, що „1957 рік буде дещо кращий від свого попередника". Вікс признав, що дотеперішній продаж авт не збільшився на стільки, як цього сподівалися економісти, але є надія, що в річному відношенні цього року автові фірми продають більше авт, як у 1956 році. Секретар торгівлі не є вдоволений із руху в будівельному промислі, але тішиться тим, що збільшився рух в роздрібному продажу, і що зростають видатки на інвестиції.

В січні 1958 р. ЗДА випустять перший штучний місяць

Вашингтон. — Голова уряду будови сателітів при Крайовій Академії Наук Дж. Джілман Рейд повідомив, що людською рукою зроблений перший штучний місяць (сателіт нашої землі) вже в січні 1958 року вилетить в повітряні простори. Він також сказав, що той перший штучний сателіт відограє важливу ролю в змаганні людини до летів в міжпланетні простори. Будова штучних сателітів називається програмою „Вангард" і вона є найдраматичнішою фазою американської участи в Міжнародному Геофізичному Році. В тому році бере участь 50 держав, і він починається вже 1-го липня 1957 року і закінчиться 31-го грудня 1958 р. Голова наукових дослідів при американській флоті адмірал Ровсон Беннетт заявив, що, на його думку, журналісти не повинні бути присутні під час старту штучного сателіта землі до летів в міжпланетні простори. Але інші військовики сподіваються, що погляд адмірала Беннетта буде переможений, і журналісти зможуть бачити відлет сателіта землі.

В АМЕРИЦІ

● **Фордова Фундація** пожертвувала 25,000,000 долярів на допомогу у винагородженні вчителів для коледжів. З цих грошей діставатимуть стипендії здібні учні коледжів, що підготовлятимуться до професури.

● **Панна Ровіна Наумі** з Бриджпорту зізнала на Конгресовій Комісії, що дістала в роках 1943 — 1956 9,198 долярів, як агент ФБІ в Комуністичній партії. З цих грошей вона платила членську вкладку до компартії та витрачувала їх на інші справи, зв'язані з агентурною працею.

● **Джан Б. Кері**, учень третьої кляси публічної школи в Річмонді, Вірджінія, написав у шкільній задачі про бюджет ЗДА: „Айзенгавер уклав великий бюджет і сказав Конгресові, щоб його обтяв. Конгрес переслав бюджет Айзенгаверові, щоб сам його обтяв. Тепер вони призвао розумніший, ото має обтяти бюджет. А бюджет щораз товстішає і товстішає".

● **Метрополітен Опера** в Ню Йорку повідомляє, що в сезоні 1957-1958 р. квитку всіх будуть підвищені в ціні на 10 відсотків. І так, теперішня ціна квитка, який коштує $2.35, коштуватиме $2.60. Передплата на 10 найдешевших місць коштуватиме не $15.00, а $16.50. Льожа на 8 осіб на 20 вистав коштуватиме не $1.040, а $1,144.

● **Д-р Гарольд Якобзінер** заявив на зборах Американської Академії для Дослідження Дитячих Недуг, що кожного року в ЗДА пересічно 100.000 дітей затруюються аспірином, яку контають, гадаючи, що це цукорки. Коли дитина проковтнула аспірину, треба постаратися, щоб вона негайно блювала, а після того відіслати цю дитину до шпиталю.

● **Недалеко від Колумбусу**, Огайо, згинуло в пожежі 4 дітей у віці від 4 до 7 років.

ПОМЕР МИКОЛА ДАНИЛЬЧЕНКО, ЩО КЛАВ ФІНАНСОВІ ПІДВАЛИНИ ПІД УКРАЇНСЬКУ ДЕРЖАВУ

Покіпсі, Ню Йорк. — Минулої п'ятниці, 5-го квітня ввечері, помер тут у своєму домі сл. п. Микола Ігнатович Данильченко, один із видатніших і рівночасно один із найскромніших співбудівничих Української Держави в бурхливі роки Визвольних Змагань під кінець та після першої світової війни, проживши 71 рік. Смерть, що наступила внаслідок серцевої недуги, на яку Покійний хворів уже від довшого часу, перервала ряд плянів, що їх Покійний леліяв та поступово здійснював для добра української спільноти в цій країні. Похорони сл. п. Миколи Данильченка, який осиротив свою віряу Дружину Наталію і багато приятелів, відбудуться сьогодні, у вівторок 9-га квітня, з похоронного заведення Скунмейкера при 73 Савт Гемілтон вулиці в Покіпсі на місцевий цвинтар (Покіпсі Рурал Семетері) о год. 11-ій перед полуднем в українському православному обряді.

Микола Данильченко

Сл. п. Микола Данильченко народився в Ромнах на Полтавщині, 19-го грудня 1885-го року. Закінчивши середню освіту і опісля високі агрономічні студії, він подібно долю багатьох інших тоді активних молодих українських діячів та був засланий царським урядом за Урал на Сибір, звідки йому пощастило звільнитися і опісля він верхом на коні переїхав цілу Монголію та дістався до Туркестану, де й осів. Маючи вислову економічну освіту та доцінюючи вагу господарства в суспільному житті, Данильченко почав винаймати (брати в оренду) від уряду піскові пустелі, поступово наводнювати їх на велику скало та засаджувати садами і пристосувати до вжитку. Цю свою акцію він розгортав щораз ширше і вкінці внаведлював, наводнив та завжиткував сотні тисяч гектарів, створюючи велику власну імперію, для кращого загосподарювання якої він спроваджував поселенців з України, поселював також примусових висельців із своєї української батьківщини, приділював їм участки землі і в той спосіб прив'язував їх до неї. Рівночасно розгортав всілякі фінансові і торговельні підприємства, торгуючи на велику скало головно рибою, бавовною та овочами. Доробившись в той спосіб мільйонового майна, він дбайливо простудіював усі можливості дальшого використовування своїх фінансів, зосереджуючи свою увагу на купні і продажу всіляких акцій.

З вибухом першої світової війни його покликано до військової служби, але з уваги на його знання і спосібності, його приділено до південно-західного фронту з головною квартирою в Києві із окремими геодезичними завданнями (мірияння землі і зображування її на мапах і плянах). На тому пості він перебув до революції, з вибухом якої він віддав свої сили і знання на службу організації молодої Української Держави. Зібравши біля себе гурт видатних спеціялістів у господарстві і фінансах, він почав виробляти пляни найширшої господарської і фінансової розбудови та працювати в напрямі творення великих українських національних кооператив, розбудови українських підприємств, творення великих фінансових інституцій, зокрема Українського Національного Банку. З приходом до влади гетьмана Скоропадського, він

(Закінчення на стор. 4-ій)

А. Шаран перевибраний на голову філії УКК в Джерзі Сіті

Джерзі Сіті. — Місцевий Відділ Українського Конгресового Комітету, що займає одне з найперших місць в збірці фондів на цілі наших громадської і харитативної централь, Українського Конгресового Комітету і Злученого Українського Допомогового Комітету, відбув минулої суботи, 6-го квітня, свої річні збори, в результаті яких дотеперішню управу з п. Антоном Шараном, як головою, а Колодієм, як секретарем, п. Литвинкою, як касиром та іншими як членами управи, перевибрано знову на чергову каденцію. Перед формальними зборами інформував присутніх про працю централі УКК його директор п. Ю. Ревай, згадуючи м.і., що до кінця минулого року було в Джерзі Сіті 108 громадян, відзначених за постійне вплачування свого датку до УН-Фонку. Під час зборів, які відкрив голова Відділу п. А. Шаран проводила президія з ред. А. Драганом, як головою, і п-нею Гавриляк, головою Рідної коли, як секретаркою, вислухано та обговорено звіти з дотеперішньої діяльности і намічено ряд плянів на майбутнє. Із звітів треба згадати, що в минулому році цей Відділ УКК зібрав на добрі народні цілі 2,658 долярів. Збори закінчено відспіванням українського гимну.

У Филаделфії відбувся Курс Секретарів, Урядовців та Організаторів УНС

Филаделфія (ІС.) — Заходами Головної Канцелярії — Організаційного Референту У. Н. Союзу відбувся у Филаделфії 6 квітня ц. р. Курс для секретарів, урядовців та організаторів УНСоюзу. Участь у Курсі брали представники 15 Відділів УНСоюзу Филаделфійської Округи, разом 32 особи. Нарадами під час цього Курсу проводив голова Контрольної Комісії УНСоюзу д-р Володимир Галан і референтами були: організаційний референт д-р Ярослав Падох та організатор УНС мґр. Іван Скочиляс. В час Курсу зреферовано та обговорено такі теми: Ціль і завдання Курсу, з оглядом на передконвенційну кампанію, як зорганізувати членську кампанію та як підходити до кандидата (психологічні моменти), значення УНСоюзу, як господарської установи в минулому і сучасному, значення УНСоюзу, як національної установи, практичні вказівки, як організувати членів та про значення і вагу забезпечення. Жива виміна думок, речеві помічення та запити присутніх були доказом з одного боку живого зацікавлення союзовими справами, а з другого боку свідчили про потребу і доцільність таких курсів. Цей одноденний Курс закінчено 8 год. вечером. В ньому взяли участь Марія Гринчишин і Марія Кічура членкині 163 відділу УНС, приготовили для присутніх підвечірок.

Ніксон підкреслює значення Африки

Вашингтон. — Віце-президент Ричард Ніксон, прибувши з своєї подорожі по 9-х країнах Африки, склав обширне звідомлення президентові Айзенгаверові та конференції на зв'язку з своїми поміченнями і завагами з державним секретарем Доллесом. Свої завваження і рекомендації схопив в окремому меморіялі, що його оприлюднено в минулу неділю. Ніксон пропонує конкретно створити при державному департаменті окремий відділ для африканських країн, підвищити допомогу для африканських країн задля піднесення життьового стандарту тамошньої людности і приспішення господарського розвитку країн та покласти більшу вагу на відповідну американську репрезентацію перед африканськими народами. Ніксон радив зірвати з тією пропагандою, яка казала дивитися на африканський континент, як тільки на терен подорожницьких дослідів, ловів і фільмових експедицій. Він звернув увагу, що комуністична пропаганда особливо діє серед африканців, хотячи присвідати для комунізму тамошні мало розвинені народи, тому твердив, що в боротьбі проти світового комунізму Африка гратиме велику ролю. В оприлюдненій частині звідомлення Ніксона не говориться про конкретні грошові квоти, які він поручив дати Африці, ані про конкретні персональні зміни в дипломатичному корпусі.

Українська „Розлука" на відзначеній телевізійній програмі

Ню Йорк. — Давнім українським еміґрантам, яких соціяльна і національна недоля виганяла з рідної землі та які мандрували в далекі заморські світи шукати кращої долі, напевно і не снилось, що тужлива мелодія їхньої пісні: „Розлука тая розлука, чужая сторона; нехто нас не розлучить, хіба сира земля" — загомонить колись в одній з найкращих телевізійних програм у виконанні одного з найвидатніших артистів — їхнього нащадка. Співав цю пісню минулої суботи, 6-го квітня, відома зірка американських кінових і телевізійних екранів Джек Пеленс на відомій музичній програмі Пері Комо. Недавно і цей артист і ця програма були відзначені першими нагородами як найкращий телевізійний артист і найкраща телевізійна програма. Джек Пеленс, подібно, як відомі з кіноекранів покійний Іван Годяк та живий і дужий Михайло Мазуркі - Мазуркевич, є українського роду (його українське прізвище Палагнюк), до якого він з гордістю признається. Минулої суботи він так і згадав, що виспівує українську пісню, якої навчився від своєї матері. Публіка прийняла цю пісню з великим ентузіязмом. Теж при інших нагодах цей великий і славний артист підкреслює своє українське походження, приносячи честь своїм українським батькам та українським імені. Він, між іншим, є членом Українського Народного Союзу, а минулої суботи він відвідав поодинокі українські інституції і крамниці на нюйорському давнім терені, зустрічаючи всюди ентузіястичне прийняття.

Яро Меґасюк концертував в Карнеґі Гол в Ню Йорку

Ню Йорк. — Відомий український скрипаль із Филаделфії, Яро Меґасюк, дав свій перший сольовий концерт в Карнеґі Рісайтел Голл в останню неділю 7-го квітня по полудні, діставши опісля широкі рецензійні згадки в обох передових нюйоркських щоденниках, „НЙТаймс" і „Ню Геральд Трибюн". Рецензія в „НЙТаймс", підписана ініціялами „Е. Д" мала деякі застереження але рецензія в „Геральд Трибюн" була позитивна і похвальна. Наш скрипаль грав твори Віталі „Крейцерову Сонату" Бетговена, Сонату Персічетті й твори Блоха, Тартіні, Бартока, Венявського й ін. Фортепіяновий супровід спочивав в руках проф. Романа Савицького. В усіх тих американських рецензіях говорилось про Я. Меґасюка, як українського скрипаля.

Посадник Ембриджу підписав проклямацію в справі збірки на Народний Фонд

Ембридж. — Кампанія збірки на Народний Фонд започаткована філією УККА в Амбридж, Па., наприкінці березня ц. р. розгортається дуже успішно і на протязі одного тижня зібрано понад 1,000 долярів. Проводить цю збірку філія УККА, очолювана головним радним УНСоюзу Андрієм Дзюлою і керівником цієї збірки Народний Фонд є п. Йосиф Литвин. До успіху збірки допомогла багато проклямація в справі збірки на Народний Фонд, підписана посадником міста Ембридж, Па., Бурджесом Пайкон дня 25 березня ц. р. В цій проклямації посадник Ембриджу, підкреслюючи значення діяльности Українського Конгресового Комітету Америки, який, безупину продовжує свою боротьбу за визволення українського народу, поневоленого Москвою, закликав водночас із цим громадянство свого міста підтримати збіркову акцію на Народний Фонд, проводжену Філією УКК в Ембридж. На фото: Посадник м. Ембридж, Па., Бурджес Пайкен підписує в присутності голови філії УККА і головного радного УНСоюзу Андрія Дзюли та керівника збіркової акції п. Йосифа Литвина проклямацію в справі збірки на Народний Фонд.

ЄГИПЕТ ЗАПРОПОНУЄ МІЖНАРОДНУ КОНФЕРЕНЦІЮ В СПРАВІ СУЕЗУ

Каіро. — В єгипетських часописах появилась вістка, не заперечена єгипетським урядом, що Єгипет запропонує відбути в Женеві міжнародну конференцію у справі Суецького каналу. За вістками з американських джерел, Єгипет погоджується переговорювати офіційно про такі три справи: 1) свобода плавби по Суецькому каналі для всіх кораблів світу, 2) оформулування співпраці поміж новою єгипетською адміністрацією Суецького каналу та його користувачами і 3) засторження про шість принципів, що їх в жовтні мин. року прийняли на терені Об'єднаних Націй всі держави, включно з Англією, Францією і Єгиптом. Американські державні чинники бачать деяку поправу ситуації в самій згоді єгипетського президента Нассера на переговорювання в цих спірних справах, проте не виключають, що це тільки його тактична гра, обрахована на зисканні на часі, щоб створити „доконаний факт" — адміністрування Суецьким каналом і стягнення всіх оплат на переїзд кораблів до єгипетської каси. Фактично до цього часу Єгипет не поступився в своєму принциповому становищі, — що Суецький канал, — це єгипетські, а не міжнародні води і що тому він має право користуватися ними по своїй вподобі. Тому, що в п'ятницю минулого тижня піднесено з дна і тільки через сильний вітер не вдалося гетьман з каналу останню поважну перешкоду — єгипетську фреґату „Абукір", то Суецький канал буде відкритий для повного і необмеженого руху в найближчих днях цього тижня. Заступник генерального секретаря Об'єднаних Націй Ральф Банч, вернувшись із Середнього Сходу до Ню Йорку, заявив, що ситуація на Середньому Сході все ще настільки небезпечна, що не є виключена можливість нової війни, але він не виключив теж миру полагоду конфлікту шляхом переговорів. Дипломатичні переговори, які весь час ведуться між ЗДА і Єгиптом, залишаються в тайні.

Тим часом до ізраїльського порту Елат над затокою Акаби приплив в суботу 6 квітня ц. р. вперше в історії того порту американський нафтовий корабель, містоти 16,000 тонн., що його назву тримають в тайні, з вантажем ропи іранського походження. Це буде перша ропа, що її впродовж найближчих 12-ох днів, впомпують до довгого на 135 миль нафтопроводу до Віршеби, а відтіль перевезуть до ізраїльських рафінерій в Гайфі, порті над Середземним морем. Вістка про причалення американського танкера до південно-ізраїльського порту викликала в Ізраїлі велику радість, бо вона стала доказом, що З'єднені Держави додержали даного Ізраїлеві обітниці — вживати свого впливу і заходів, щоб запевнити Ізраїлеві свобідне користування водами затоки Акаби і Тіранської протоки, щоб виплисти на Червоне море. Свобідний переїзд американським танкером названими водами має доказувати міжнародний характер тих вод. В Ізраїлі все ж не позбулись остраху, що коли Шарм ель Шеіх, де тепер стоять частини міжнародної поліції, знову опиниться в руках Єгипту, який тоді обсадив би і два малі острівці при вступі до зат. Акаби, то Єгипет почав би тоді своїми гарматами знову блокувати ізраїльські кораблі, перепускаючи американські.

Мадярська поліція зупинила двох членів амбасади ЗДА

Будапешт. — Спенсер Барнс, шарже д'аффер американської амбасади в Будапешті (амбасадор виїхав відтіль кілька тижнів тому і не вернувся, щоб не признавати формально уряду Кадара), заклав в минулу неділю офіційний протест перед комуно-мадярським урядом проти притримання мадярською поліцією двох членів американської амбасади і допитування їх впродовж 5-ох годин. Та подія сталась — як щойно тепер виявилось — в минулу середу, коли автом їхали військовий аташе американської амбасади полк. Джеймс Тодд і його заступник капітан Томас Глізон. Коло містечка Лепшені, за 55 миль на південний схід від Будапешту, мадярська поліція зупинила авто та оточила його, заклинавши собі на поміч 4-ох мадярських вояків. Американські старшини відмовились вийти з авт, зачинили з середини двері й розмовляли з поліцією тільки через легко відхилене вікно. Один з-поміж наспілих на місце того інциденту совєтських старшин з недалеких військових бараків служив за перекладчика. Після 5-годинних переговорів американський військовий аташе віддав комуномадярській поліції кольоровий фільм з свого фото-апарату, яким знімав красвиди і мадярські типи. Мадярські комуністи твердили, що американці робили світлини з військових бараків, що ці останні рішуче заперечували. Комуністи викликали стенографа і списали зразу на машині протокол, що його підписав американський полковник, зазначивши, що робить це під фізичним примусом.

У СВІТІ

● **Борис Пільняк**, російський письменник, що попав у неласку за повість, в якій змальовано смерть на операційному столі „командарма" Михаїла Фрунзе в жовтні 1925 року, а в 1917 році зник і мабуть був розстріляний, — тепер має бути „ребілітований". Московська „Літературная Газета" повідомляє, що окрема комісія розглядає цю справу. Згадана повість появилась у Львові в 30-х рр. в українському перекладі п. н. „Смерть командарма". З цієї повісти виходило, що Сталін свідомо вислав Фрунзе на смерть.

● **Варшавське радіо** повідомило про звільнення з в'язниці трьох духовників (між ними спископ Чеслав Качмарек і одна монахиня) засуджених рік тому на довгорічні кари „за шпигунство". Найвищий військовий суд звільнив цих осіб „з браку доказів їхньої вини".

● **Група совєтських старшин**, на чолі з генералом у резерві Г. В. Івановим, вислала до деяких колишніх американських військовиків запрошення прибути до Москви на святкування роковин зустрічі американських і совєтських військ над Ельбою в Німеччині у 1945 році. Большевики хочуть використати 12-ті роковини цієї події для пропагандивних цілей. Святкування має відбутися у Москві 25 квітня ц. р.

● **У французькому парляменті** всі партії, за винятком комуністів і крайніх правих „пужадистів", прийняли резолюцію, в якій закликається уряд 6 травня наступного року перевести урочисте відзначення 200-річчя народин Максиміліяна Робесп'єра чільної постаті Французької революції з доби її найбільшого терору, жертвою якого в 1794 році впав і сам Робесп'єр. Прем'єр Ґі Молле є посадником міста Арра в північній Франції і парляментарним послом з того міста, де 6 травня 1758 р. народився Робесп'єр.

● **Комуно - німецький прем'єр Гротеволь**, один із найвірніших слуг Москви, заявив, що коли американці озброять західно-німецьку армію атомовою зброєю, то й Східня Німеччина мусить її мати „для самообороні". Цю заяву пояснюють тим, що Москва хоче в такий спосіб виправдати озброєння 20-ох своїх дивізій у Східній Німеччині атомовою зброєю.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

НОВА ОБОРОННА ПОЛІТИКА АНГЛІЇ

З кінцем минулого тижня консервативний уряд прем'єра Мекміллена заповів справжні революційні зміни в оборонній політиці Англії, спантеличивши ними стратегів по цей і по той бік залізної заслони. Зміни, які мають бути переведені в системі англійської оборони упродовж найближчих п'ятьох років, з'ясовано в опублікованій у Лондоні минулого четверга, 4-го квітня, Білій Книзі. Вони в основному такі:

В 1960-му році буде скасована в Англії обов'язкова військова служба, а чисельний стан англійських збройних сил має бути скорочений до 1962-го року з теперішнех 700.000 до 375.000, отже майже наполовину. Плянується зменшити британські війська в оборонній системі Організації Північно-Атлантійського Пакту (НАТО) на 13.000 вояків впродовж цього року і на стільки ж вояків упродовж наступного року. Передбачається радикальне зменшення англійських військ в системі Об'єднаних Націй у Південній Кореї, не зважаючи на повідомлення про сильну розбудову комуністичних збройних сил у північній частині тієї країни. Також передбачається зменшення британських збройних сил у Лібії та деяких інших частинах світу.

Рівночасно з цими змінами в системі своєї оборони, Британія плянує не менш радикальні зміни в озброєнні та стратегії, при чому головна вага буде покладена на ядрову зброю та машинерію для її використання, що не вимагає стільки людських сил, як звичайна зброя.

В основу цих змін лягли такі причини і міркування:

Поперше — англійське господарство і фінанси, підірвані поважно останньою кризою в Суезі, не дозволяють Англії вдержувати збройні сили на дотеперішньому рівні та в дотеперішньому стані. Але цим, виходило б, причини заповіджених змін в оборонній політиці далеко не вичерпуються, бо до них ще додано і нову оборонну, сказати б, філософію.

Отже, Англія прийшла до переконання, що вона є беззахисною проти атомової зброї, і тому єдиною її обороною є — до такої війни не допустити. Останні роки виявили, що дипломатія в цій справі не багато може допомогти, і тому Англія плянує додати до неї ще „американський аргумент", себто видвигнений в Америці принцип негайної і нищівної відплати на випадок комуністичної агресії. Значить, переорганізувавши свої збройні сили та переставивши їх на ядрову зброю і керовані ракети, які вона продукує чи продукуватиме сама, і які, згідно з домовленням на Бермудах, діставатиме з Америки, Англія сподівається відстрашити большевиків від агресії своєю максимальною готовістю до відплатної акції.

Є ще й третій аргумент — надія на Америку. Англія, як — зрештою — і багато інших країн, включно з Німеччиною і Францією, переконані в тому, що головною гарантією миру і безпеки в світі є сьогодні Америка із своїми *майже необмеженими оборонними ресурсами та відплатними можливостями* за кожну совєтську атаку на будь-яку частину вільного світу.

Розрахунки і спекуляції Англії у великій мірі правдиві і вигідні для неї та її підірваного господарства. А проте, вони зустрілись із поважними застереженнями серед союзників, зокрема в Америці. Очевидно, що Вашингтон був поінформований про загальні напрямні плянованих змін в системі англійської оборони. Про це, цілком певно, була мова й на недавній конференції між президентом Айзенгавером та прем'єром Мекмілленом на Бермудах, але і в Пентагоні, і в інших урядових американських колах — як це виходить з перших голосів і коментарів на цю тему — ставляться критично до тієї англійської революції в справі оборони.

Дотеперішня американська критика англійського пляну відноситься головно до двох його аспектів. Насамперед вважається, що засада беззахисности проти атомової атаки, з одного боку, не доконче відповідає дійсності, а з другого боку вона є по своїй суті дефетичною і матиме такий самий вплив на населення не тільки Англії, але й інших країн. Мовляв, не тратьте, куме, сили, спускайтеся на дно, — сказавши українською приповідкою. За не цілком правильне вважається і відношення до ядрової зброї в новому англійському пляні та зв'язану з цим редукцію військ. Ця проблема вже була широко публічно дебатована, і для кожного ясно, що при всіх атомових та водневих супербомбах останнє слово в обороні таки матиме добре вишколений вояк.

Так у загальному виглядає нова оборонна політика Англії та її оцінка. Але до тієї оцінки в газетних коментарях додається ще одне промовисте кінцеве завваження: англійські пляни мали б бути здійснювані впродовж найближчих п'ятьох років, але в теперішній міжнародній ситуації кожний день може принести цілком нову і цілком іншу, ніж плянована, розв'язку оборонних проблем.

ШПИГУНИ В ДИПЛОМАТИЧНИХ ФРАКАХ

Сенатська Підкомісія в справах внутрішньої безпеки, яку очолює сенатор Джеймс О. Істленд, демократ із Міссісіпі, оприлюднила звідомлення про переслухання, що їх провела вона впродовж конгресової сесії 1956 року. Це звідомлення кидає яскраве світло на безперервну і всебічну активність совєтських шпигунів та явних і закаптурених комуністичних агентів у різних ділянках американського життя. Поділивши своє звідомлення на такі уступи, як: Червона пропаганда; Роля совєтських дипломатів; Роля Бурджесса і Мекліна; Комуністична пенетрація у пресі й радіо; Стратегія і тактика світового комунізму; Небезпека від совєтських відвідувачів; Комуністична пенетрація в юніях і т. п. — сенатська Підкомісія в цьому звідомленні подає водночас свої висновки та конкретні рекомендації. Найважливішу частину цих рекомендацій становлять завваги щодо теперішнього законодавства ЗДА, яке не всилі боротися з комуністичною загрозою, так, як цього вимагають інтереси країни. І тому сенатська Підкомісія пропонує заступити деякі передавнені, недостатні та неясні постанови відповідних законів, що стосуються внутрішньої безпеки країни — новими законами й розпорядками. Стосується це головно членів совєтських й сателітних амбасад та репрезентацій в Об'єднаних Націях, в секретаріяті й прерізних комісіях, себто осіб, які приїздять з-поза залізної завіси з дипломатичними пашпортами, цинічно потім зловживаючи ними. Стосується це також совєтських „журналістів" з офіційного штабу ТАСС-у (совєтської пресової агенції) та його співробітників. Треба достосувати законодавство до конечности не допустити комуністів до впливів у робітничих організаціях і боротися проти небезпеки проникання большевицького капіталу до ЗДА, де він, користаючи з привілеїв ліберального законодавства про банки і промислові заклади, скуповує на біржі акції ключових промислових центрів. Американське законодавство стоїть також перед великою проблемою, що зробити, щоб 1-ий і 5-ий Додатки до Конституції не ставали фірткою для протидержавної пропаганди, або перешкодою для отримання правдивих інформацій про протидержавну діяльність ворогів країни.

Звідомлення сенатської Підкомісії про інфільтрацію комуністів та діяльність большевицьких агентів читається, як сенсаційно-кримінальний роман. Ось для прикладу вихоплена низка фактів і стверджень:

Внаслідок перестарілого і невідповідного законодавства, майже 300 осіб, звільнених з уваги на державну безпеку з різних відповідальних становищ в державному та стейтовому апараті, добились судовим шляхом поновлення їх на цих становищах. Совєтський Союз втримує 83-х урядовців, совєтських громадян, у делегації до Об'єднаних Націй, ще 29 у різних комісія ОН, 117 в своїй амбасаді у Вашингтоні і 20 в різному іншому офіційному характері. Всі вони мають дипломатичні пашпорти, які забезпечують їм персональну недоторканість, дармащо у великій більшості це є члени совєтської таємної поліції або агенти шпигунського апарату, або виконавці диктованих їм завдань, що мають на меті послаблення сили ЗДА. Комуністична партія в Америці більшу частину своєї праці законспірувала і перевела в підпілля. Таким чином, напр., сенатська Підкомісія не могла ствердити навіть приблизного членства тієї партії на 1956 рік. Між американською компартією і її московськими інспіраторами та наказодавцями встановлено новий складний зв'язковий апарат, що його трудніше контролювати американській владі, аніж це було раніше. На чолі совєтської шпигунської сітки в ЗДА з-правила стоїть один із секретарів совєтської амбасади, високий старшина московської політичної поліції, чи пак військової розвідки. Суто військова розвідка має свого окремого керівника з совєтського „дипломатичного" корпусу в ЗДА чи представництва при Об'єднаних Націях. Ствердженo понад усякий сумнів активну ролю в тій шпигунській діяльності членів пресового бюра ТАСС в Америці, у величезній більшості поліційно-військових агентів, які користають в ЗДА з усіх привілеїв, що їм дають довідки закордонних журналістів. Совєтський Червоний Хрест, торговельні місії, прерізні відвідувачі з СССР та „невинні" спортові дружини, — все це — коліщата у величезній совєтській шпигунській, пропагандивній та підривній машині, що працює проти ЗДА. Так, напр., головою совєтського Червоного Хреста був полковник Балаян із МВД, заступник голови т. зв. ВОКС-у, совєтського офіційного товариства культурних зв'язків із закордоном, — полковник Міцкевіч із совєтської військової розвідки, а навіть членом спортової дружини ковзанярів — полковник Андрей Смірнов, який приїздив до ЗДА під час другої світової війни з дипломатичним пашпортом, а згодом став головою американського відділу МВД. Використовування релігійних справ для зв'язків з ЗДА стоїть теж у пляні підривної діяльности, бо головою релігійної, чи пак антирелігійної секції МВД був ген. Г. Карпов.

Поважну ролю в керуванні діяльністю совєтських агентів на американському грунті грають колишні чільні англійські дипломати Гю Бурджесс і Доналд Меклін, які в 1951 році втекли до Москви. Обидва займали високі становища в англійській амбасаді у Вашингтоні. Стверджено, що засуджений за кривоприсягу на 5 років в'язниці Алджир Гісс, високий урядовець державного департаменту (тепер уже на волі), 14 серпня 1946 року мав побачення з Мекліном в англійській амбасаді у Вашингтоні. Призначення в минулому році першим совєтським амбасадором у Японії Сергея Тіхвінського, службовця МВД від 1938 року, який в р.р. 1950-53 трикратно приїздив до Америки під різними притоками, вказує на тісний зв'язок совєтської шпигунської роботи в різних частинах світу. Сенатська Підкомісія чималу ролю приписує зокрема діяльності ославленого Комітету „повороту на родіну" ген. Міхайлова у східньому Берліні, який деморалізує своїми листами і закликами втікачів із СССР, поселенців у ЗДА. Цей Комітет, стоячи у тісному зв'язку з совєтським шпигунським апаратом у ЗДА, не цурається хапатись метод шантажу, ба навіть фізичного схоплювання людей.

Окрему цікаву сторінку виявляють совєтські фінансові операції. Використовуючи таємність приватних банкових конт у Швайцарії, большевики перепачковують звідтіля до ЗДА великі квоти. Під кінець 1954 року до рук „швайцарських" депонентів, що їх дійсну тотожність трудно ствердити, перейшло американських промислових акцій на півтора більйона долярів. Большевики перекинули також на американський грошовий ринок украдені в Берліні передвоєнні німецькі вартісні папери, вартости коло 350 мільйонів долярів. На іншому відтинку большевики стараються опанувати шляхи корабельного транспорту з портів над Атлантиком і Тихим океаном, втискаючись в юнії портових робітників.

Очевидно, що в таких обставинах американський загал прийняв би з полегшею рекомендоване сенатською Підкомісією законодавство для припинення злочинної діяльности совєтських шпигунів у дипломатичних фраках.

КОМУ НАЛЕЖИТЬ АМЕРИКА

Найновіші студії на фінансову тему „Хто є власником американського бизнесу" виявляють одно цікаве явище американської „капіталістичної" системи. Хто насправді є господарем і власником американського фінансового світу — „акули капіталізму" на чолі з відомим Вол-Стрітом, як твердять не від сьогодні большевики, чи може сам американський народ, сірі й нікому невідомі люди, тобто маси?

Як показує найновіша статистика, на кожних дванадцять дорослих осіб в Америці — один є „співвласником" якоїсь великої крайової корпорації, акції якої нотує щоденно могутня фінансова централя Вол-Стріту в Ню Йорку. Далі, одна з п'ятишести осіб, затруднених у цій країні в будь-якій галузі промислу — має свої шери (паї) в одній із численних компаній, зареєстрованих при цьому ж фінансовому гіганті Америки і світу, Вол-Стріті.

Ось трохи прикладів і статистичних звітів:

В 1956 році уперше за всі часи, жінки перевищують чоловіків своїми уділами в американських корпораціях, у відношенні 51.6 відсотка — до 48.4 відсотка. Приблизно 12 відсотків тих, що є власниками дрібних уділів-паїв, мають річний прибуток дуже низький, всього три тисячі долярів! 26 відсотків мають річного прибутку 3-5 тисяч долярів, 26 відсотків усіх шеровців прибутку 5-7,5 тисячі долярів.

Як бачимо, не мільйонери, а скромні обивателі цієї країни є власниками поважної частини капіталу, що робить Америку найпередовішою державою світу. Пересічний американський уділовець Вол-Стріту має приблизно 48 років, а пересічний вік тих, що за останні чотири роки стали власниками згаданих паїв, є люди пересічно 35 років. Отже, бачимо здорове явище: зовсім молоді люди мають змогу стати „співвласниками" американської фінансової сили. Типовий уділовець має закінчену середню школу (гай-скул), живе по невеликих містечках, людність яких не перевищує 45 тисяч душ.

Дальшим вимовним причинком до пізнання „капіталістичної" системи Америки є факт, що власниками фарм є аж 25 мільйонів осіб; що всі житлові доми в цій країні, вартість яких становить 230 більйонів долярів, належить приблизно до ста мільйонів осіб; що власниками 50 мільйонів авт в Америці є 40 мільйонів осіб (родин). Все це каже нам, що безмірне багатство Америки розділене поміж усіма прошарками населення, а не поміж його „вибранцями", як дехто думає у світі...

З повищих причин американський капіталізм треба було б назвати — „народним капіталізмом", а не власністю, чи доменою одиниць. А як стоїть ця справа в СССР, — усім нам відомо. Вистачить перечитати один-два репортажі з поїздок чужинців по країні „побудованого соціялізму", щоб найбільш наївним „відкрити Америку" в Америці і поза нею.

А. Ч.

БАБИНЕ ЛІТО

Поникли береги осінні,
Дерева гаснуть, мов свічки,
Та в ясносинім павутинні
Летять маленькі павучки.

Багато їх в путі загине,
В дощі потоне крижанім,
І рух живої павутини
Застигне сріблом неживим.

Летять бездумно, мовчазливо,
Самі не знаючи доріг,
І начіпляються квапливо
На все, що зустрічає їх.

Над синім холодом Дніпровим
Нема їм ліку і кінця —
І знов тремтять забутим словом
Людські надії і серця.

Прозора осене! Вертаєш
Ти недопиті весни нам,
Мене ти смутком огортаєш,
Що я за радість не віддам.

Хай сили повернуть немає
Колишні мрії і літа,
Та нові мрії навіває
Твоя глибока гіркота.

М. РИЛЬСЬКИЙ

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

У СПРАВІ НАРОДНОГО ФОНДУ

Дозвольте мені висловити кілька думок з приводу листа вп. пана Віктора Приходька в справі Українського Народного Фонду. Пан Приходько дошукується причин, чому Фонд недописує, чому національний даток платить тільки десята частина тих українців, що користуються в Америці всіми її благами і живуть в достатку і добробуті.

На мою думку, причина в тому, що ми, українці, погані політики, чи — може б сказати краще — до справ політичних ставимося неуважно або й зовсім легковажно. Ми не вміємо цінити праці своїх інституцій і праці людей в тих інституціях. На устах у нас передусім критика, при чому критика поверховна, безвідповідальна, що часто цілком розбігається з фактичним станом речей; відсутність вдумливої оцінки явищ.

Взяти хоч би наш Конгресовий Комітет. Коли б належно оцінити наші політичні успіхи в цій країні, особливо в останніх роках, то розважна людина признала б без вагання, що наші досягнення величезні. Це — увага до нашої справи, це — поінформованість, це — зрозуміння боротьби українського народу і, як наслідок, — офіційні акти губернаторів стейтів, мейорів світової слави міст Америки, заяви конгресменів і т. д. Це справді ще щось небувале в історії визвольних змагань за волю України. Ми не вичисляємо всіх тих окремих проголошень „Українського Дня" в містах і стейтах, вивішування на щоглах капітолів та міських репрезентативних установ українського національного прапора. Про все це наші часописи подали інформації та фотознімки. Тут пригадаємо лише одну знимку з приводу молитви за Волю і Незалежність України в Сенаті, що її провів Високопреосвященний Кир Амброзій: на знімці бачимо найповажніших політиків Америки, сенаторів на чолі з нововибраним віце-президентом головою Сенату.

Правда, є у нас дуже багато людей, яким усього цього „замало". Їм подай на золотій тарелі навіть самостійну Україну, і то вони зараз знайдуть якусь хибу. А все тому, що ці люди не вміють і не хочуть оцінити праці своїх установ і своїх громадських робітників. Та коли б вони ближче поцікавились цією працею, або самі спробували закотити рукави і стати до праці, то побачили б, що сьогоднішні успіхи і досягнення не прийшли ось собі так легенько і не впали з неба. Для цього треба було п'ятнадцятилітнього існування Конгресового Комітету, його постійної і систематичної праці інформаційної, пропагандивної, видавничої, потрібно було сотки особистих знайомств, контактів, побачень, доки політичні діячі цієї країни підняли українську справу і детально познайомились з українським питанням.

Тепер уже ця основна і головна праця за нами, але кожний окремий політичний виступ американських репрезентантів у нашій справі все одно вимагає наших великих чисто організаційних заходів і турбот. Поспитайте наших діячів на місцях, наших послів і членів Відділів УККА та інших організацій, наших адвокатів — скільки доводиться пожертвувати робітних годин, безплатної праці та турбот, щоб зорганізувати гідний політичний виступ на користь України і її поневоленого народу.

Цю працю треба розуміти й належно оцінювати. Усі, що її розуміють, власне й складають свій Національний Даток.

Але, розуміється, це все далеко ще не виконана потрібна праця — її ще дуже й дуже багато, а в міру розвою світових подій буде щораз більше. І власне сенс листа пана Приходька в тому, що ту працю ми зможемо успішно виконати лише тоді, коли усі — без вийнятку — будемо вплачувати Національний Даток."

Це справді буде вияв нашого патріотизму і нашої національної гідности — не на словах, а на ділі!

Олександер Гладиловський

КАЯТТЯ БЕЗ ПОВОРОТТЯ

Буенос Айрес (єдо). — Найпоширеніший вечірній щоденник „Ля Расон" видрукував в числі з 29 березня низку листів від нещасливих аргентинців українського походження, що, повіривши в совєтський „рай на землі", виїхали були минулого року до СССР через Одесу. Жалем і розпачем віє від цих листів. Люди хотіли б вернутися назад, в Аргентину, але не знають, як це зробити. Звертаються до своїх приятелів і залишених родичів чи свояків, щоб „виписали" їх та прислали квитки на дорогу.

Одна дівчина прислала навіть вірш в еспанській мові, що в перекладі на український звучить приблизно так:

Чому, чому я побачила
[світло денне?
Чому, чому я народилась?
Чому мою багату
[й світлу молодість
На цю темну країну
[я проміняла?

Інша дівчина пише до своїх приятельок в Буенос Айресі:

„...А тепер переходимо до основного, після того, як я з'ясувала Вам наше тутешнє життя, в якому ми, щоб їсти і не розхворітися, мусіли вже продати кашемирову тканину, яку привезли на убрання, кілька кіл вовни для прядіння, найлонові панчохи, ножики до голення та інші дрібні речі, які привезли для нашого особистого вжитку. Ми хочемо повернутися в Буенос Айрес, в Аргентину. Тут неможливо жити, і дівчата тільки те й роблять, що плачуть..."

Один кваліфікований робітник так змальовує своїй матері життя на „батьківщині трудящих":

„Тут більшість робітників, можна сказати 90% з тих, що мають якусь фахову працю, заробляють від 700 до 800 рублів, і з цього їм вираховують від 180 до 200 рублів, так що ви можете собі уявити, як живуть ті, що не мають фахової праці — чорнороби, двірники, чистильники вулиць, які заробляють від 260 до 360 рублів. Я не знаю, як вони можуть жити: тут яловичина (м'ясо) коштує 18-20 рублів кіло, цукор — 13, масло — 28, сир — 30, сало — 30, — його тут найбільше їдять зимою з картоплею, що тут тільки й дешева, бо, коли її багато, продають її по рублю за кіло, але коли буває мало, то й по 3 рублі. Зрештою, тут взагалі все вдвоє дорожче, ніж в Аргентині".

Один батько родини пише:

„Пишу Вам дуже здалека, але наша думка завжди з Вами. Я вже послав був одного листа в еспанській мові, але не дістав відповіді. Тепер шлю ще й цього листа: зробіть ласку, викличте нас звідси. Скільки б це не коштувало, не майте страху, — поверну Вам усе до останнього сентава..."

Проте, бажання цього батька ледве чи здійснене. І то навіть у тому випадку, коли б він мав аргентинське громадянство. Москва в таких випадках так затягає процедуру, що минає два роки, після чого входить в силу совєтський закон, за яким той, хто перебуває понад 2 роки на совєтській території, втрачає громадянство тої країни, до якої перше належав. А після цього — всі шляхи замикаються.

Юрій Мушкетик

ГАЙДАМАКИ

(13)

Петрикові вже не вперше хотілось розповісти хлопчикам все, похвастатись перед ними. Коли б вони знали, куди він іде! Ходять вони з дідом по Україні, міряють ногами безкраї дороги, одне за одним минають покріпачені села. Часто заходять у ворожі кріпості. Пильно вдивляється Петрик своїми голубими очима, оповідає дідові про все, що бачить. А потім дід розказує про це гайдамакам.

Давно позаду залишилося село. Давно Петрик попрощався з товаришами, вже почали боліти ноги, але дід не збирався зупинятись на перепочинок. Петрик теж не натякав на це, хоч як хотілося сісти, особливо біля річки, яку минали ополудні. Надворі стояла пекельна спека. Розжарене сонце повільно спускалося по небу, падало в ріку, здавалось, ще мить — і вода закипить. По небу пливли рідкі, обпалені вогняними променями хмари, і даремно було від них чекати благодатної тіні.

— Скоро спочинемо, — глухо говорить дід, постукуючи палицею. — Зараз миром ідемо, правда? За півверстви криниця мусить бути. Сядемо, розмочимо сухарів.

— Звідки ви, діду, знаєте про криницю?

Кобзар погладив хлопця по голові і занєнів посмішкою:

— Знаю, синку. Був тут колись.

— Ще як були видющі?

— Ні, сліпим уже. Слухай, ніби стугонить щось. — Дід зупинився. — Ану, глянь на дорогу.

Петрик напружив зір, вдивляючись поперед себе. Спочатку нічого не бачив, але нараз вдалині заклубилась курява. Вона швидко наближалась.

— Шляхта!

— Рушили помаленьку. Не вперше, либонь, стрічаєш. Давай, лишень, на обочину звернемо.

Загін, чоловіка на тридцять, вже доїжджав до них. Передній, — у легкім плащі, у високій кірасі — різко натягнув поводи — гнідий зірочолий кінь звівся на задніх ногах, пирхнув піною прямо дідові в обличчя. Петрик поточився назад, випустив дідову руку.

— Вони, вашмосць, — норовлячи під'їхати неслухняним конем до начальника чати, кинув вершник у кудлатій, як у татар, шапці.

Начальник щось сказав по-польськи, і враз Петрик відчув, як колючий нагай обпік його босі, порепані ноги. Далі все попливло, як у страшнім сні. Вершник у кудлатій шапці кинув його в сідло, і загін, толочачи жито, завернув назад. Діда гнали пішки, прив'язавши за шию налигачем до сідла.

Їх привели до порожньої кошари — певне, селяни вигнали пана, а скот розібрали по домівках. Петрика та діда вкинули в один з хлівів і причинили за ними двері.

Петрик не пам'ятав, як довго лежав він. Отямився від легкого дотику чиєїсь руки.

— Синку, ти тут?

— Тут.

Петрик уткнувся обличчям дідові в коліна і заплакав. Плакав не з болю, не зо страху, скоріше з досади. Переплакавши, витер кулаками очі і оглянувся.

— Дідусю, в куток лізьмо, там сіно.

— Ти не бійся, — тихо заговорив дід Сумний, коли вони вмостилися на сіні. — Питатимуть щось — кажи, не знаю нічого. Діда проваджу по базарах, от і все. Видав нас хтось, мабуть, цей, що белькоче по-нашому. Запроданець...

Минали години. Кобзаря і його поводиря ніхто не тривожив. Час у чеканні тягнувся нестерпно повільно. Непомітно для себе, Петрик задрімав. Його розбудили голоси на дворі, хтось ударив ногою в двері, і в хлів зайшло четверо. Серед них той у кірасі і той в кудлатій шапці. Деякий час вони вдивлялися в напівморок — уже починало сутеніти, і — враз, не говорячи й слова, начальник махнув рукою. Свиснув у повітрі нагай, тихо зойкнув дід Сумний. Нагай обкрутився навколо кобзаревих плечей, жовнір смикнув його до себе, повалив діда головою вперед.

— Говори, стара шкапо, куди йдеш? — сказав той, що в кудлатій шапці.

Петрик, який до цього з жахом дивився на шляхтичів, скочив на ноги:

— Не бий, не дам! — він вчепився в жовнірську руку, повиснув на ній.

Жовнір ударом кулака повалив Петрика на землю, штовхнув ногою, схопив за комір і підняв угору.

— Куди ви з дідом ішли?

— Не знаю, кудись на ярмарок.

— І воно бреше! — Той, що в кудлатій шапці, підійшов до Петрика і боляче потягнув за чуб. — Скажеш правду? Як? Не знаєш нічого? Я підкажу!

— Облиш його...

Один з шляхтичів скрутив Петрикові руки назад, другий зв'язав їх мотузом. Хлопця кинули в куток, а самі стали допитувати діда Сумного. Довго били старого кобзаря, але він мовчав. Нарешті начальник чати відступив до дверей.

— Не скажеш? Чекай, завтра заговориш. Ми й так все знаємо. — І до шляхтичів: — Киньте його, нам треба живими їх привезти.

Той, що в кудлатій шапці, оглянувся в дверях.

— Це було тільки так, трошки, ранком візьмемось за вас як слід. Такої халазії завдамо, що зразу заговорите.

Коли зачинилися двері, Петрик підповз до діда.

— Дідусю, вам боляче?

— Нічого, синку, мені очі виймали, і то стерпів. А ти, козаче, і далі так тримайся. Наші виручать.

— Я нічого не скажу. Тільки... звідки наші дізнаються?

— Дізнаються, їм хтось перекаже.

Петрик поклав дідові голову на коліна, і, вмостившись зручніше, попрохав:

— Говоріть, дідусю, щонебудь.

Дід почав розповідати, як одного маленького хлопчика віддали у неволю до злого татарина. Якось, як їздили вони з послами, татарин загубив шапку з листом султана. Хлопчик не спав, він бачив, як упала шапка. Прокинувся татарин, глядь — шапки немає. Давай бити хлопчика: „Признавайся, де шапка поділась?" Але той мовчав...

Петрик заснув під тихий дідів говір. Прокинувся серед ночі, злякано кліпнув очима. Хотів поворухнутись, але зв'язані руки боляче защеміли.

— Тихо, Петрику, це я, дід Сумний, — почув над головою тихий шепіт. — Вартовий затих, певно, заснув. Покрівля дірява, я пробував руками. Синку... тікай ти, біжи до наших. Повернись до мене спиною, я розв'яжу руки.

Микола Остап'як

НОВІ СПОСОБИ БОРОТЬБИ ПРОТИ ПОЛІО

(1)

I.

Продовж останніх двох років лябораторії, які досліджують віруси, включили до своїх дослідницьких праць також студії над сироваткою осіб імунізованих проти поліо. Ці студії дали важливі відомості про процес імунізації та про імунізаційну силу вакцини. Про ці саме наукові дані та про новіші спроби імунізації проти поліо вакциною, спрепарованою з живих вірусів, хочемо коротко розказати в цій статті.

Для кращого зрозуміння цих проблем найперше пригадаємо дещо про імунітет взагалі.

Імунізувати організм проти якоїсь недуги, значить надавати йому відпірність проти вірусів, бактерій, взагалі збудників даної недуги та їхніх продуктів (токсин). Через імунізацію організм може набути активний або пасивний імунітет. Організм заатакований, наприклад, вірусом мумса боронить ся проти нього в той спосіб, що його клітини витворюють протитільця, які невтралізують активність цього віруса-напасника. Тим способом організм набуває активний імунітет, який є досить тривкий, так, що може літами хоронити його перед недугою мумса. Так само з дуже добрим успіхом можна активно імунізувати організм проти недуги при помочі впровадження до нього вакцини, як це дістеся, наприклад, при охоронному щепленні проти віспи.

В цьому випадку через штучне зараження організму живим вірусом „вакцінія", збудником лагідної недуги т. зв. телячої віспи, витворюється в ньому дуже ефектовний активний імунітет, що хоронить людину перед грізною і небезпечною недугою, що її збудником є дуже вірулентний вірус „варіоля". Тут маємо до діла з винятковим явищем, коли один тип збудника недуги викликує в організмі крім специфічного (проти себе самого) імунітету ще й імунітет іншого типу. Звичайно, імунітет є специфічний, то значить, що, імунітет, наприклад проти мумса невтралізує тільки патогенну активність віруса мумса. Збираючи коротко досі сказане про активний імунітет, щераз повторяємо, що збудник недуги чи його продукт імунізує активно заатакований ним організм.

Інакше справа мається при пасивній імунізації. В цьому випадку організм набуває вже готові протитільця, що їх витворив якийсь інший організм проти даної недуги. На це прикладом може послужити пасивна імунізація проти дифтерії. Відомо, що бацилі дифтерії завдячують свою патогенну активність головно токсині, яку ці мікроорганізми продукують. Активність цієї токсини можуть невтралізувати протитільця, що утворилися в організмі під впливом токсини дифтерії. Ці протитільця називають антитоксиною. Щоб допомогти людському організмові побороти недугу дифтерії, імунізується його пасивно в той спосіб, що на початку недуги впроваджується до нього сироватку з антитоксиною, яку витворив організм коня, що попередньо був щеплений токсиною бактерій дифтерії. В той спосіб протитільця-антитоксина витворена в організмі коня та відсепарована з крови цієї тварини, рятує здоров'я або й життя людини.

Подібно, як проти мумса, дифтерії, віспи чи інших заразливих хворіб, організм бореться проти недуги поліо також в той спосіб, що утворює протитільця проти недуги. Лябораторні тести виказують наявність протитілець проти поліо в дуже багатьох людей, що ані не хворіють, ані, як їм здається, ніколи не хворіли на цю недугу. Це вказує, що недуга поліо є значно більше поширена, як загально думають. Широкий загал, звичайно, називає дитячим паралічем чи поліо такий випадок, коли лікар ствердить паралітичну форму недуги. Пригадуємо, що ця недуга дуже часто виступає також в легкій формі.

Наприклад, в ЗДА коло 80 відсотків населення перебуло цю недугу в легкій чи грізнішій формі. Дослідницькі праці, що їх переведено минулого року в Генуї (Італія) виказують, що там процент населення імунізованого недугою поліо є вищий, але про це ще буде згадка пізніше. Недуга ця, без огляду на те, в якій формі вона виступає, лишає по собі тривкіший імунітет. Досліди виказують, що той імунітет проти поліо переходить з матері на дитину. Згідно з наукою генетики спадкові властивості організму, що переходять з батьків на дітей, є узалежнені від матеріяльного субстрату, себто генів, що знаходяться в статевих клітинах батьків. В цьому випадку не маємо до діла з того роду спадковістю. Переходять тут протитільця з організму матері до організму плоду при помочі кровоносних капілярів, які знаходяться в посліді (пляцента).

Тим способом набутий імунітет є пасивним в немовляті і триває, на жаль, коротко, бо всього кілька місяців після приходу його на світ. Взагалі, пасивний імунітет не є тривким, без огляду на те, яким шляхом організм його не набув би.

Завданням охоронного щеплення проти поліо, яке тепер переводиться масово, є імунізувати організм активно, надати йому імунітет такого ступня, щоб він літами хоронив людину перед поліо, та щоб взагалі зліквідувати. Тому для щеплення уживають не сироватки, але вакцини, спрепарованої з вірусів вбитих (інактивованих) формалдегидом. Проте, як продукують цю вакцину, була вже мова в „Свободі" 30 червня 1955 року ч. 124.

Цією вакциною досі нащеплено десятки мільйонів осіб, головно дітей. Серологічні тести виявили, що одна або й дві дози вакцини не завжди вистачають для того, щоб імунізувати достатньо організм проти поліо, натомість виказують вони, що, звичайно, треба щеплення, і то навіть в таких випадках, коли дві попередні іньєкції не давали бажаного наслідку, спричиняє появу протитілець в значній концентрації. Бувають випадки, що одна або й дві іньєкції роблять організм тільки більше чутливим на вакцину, а третє впорскнення витворює імунітет. Іншими словами, третя доза вакцини значно підсилює вже набутий імунітет і нерідко створює його навіть там, де після одного чи двох впорскнень вакцини трудно було ствердити його наявність. Тим самим третя доза дає кращу запоруку зменшення або й повного усунення небезпеки недуги поліо.

Під зменшенням небезпеки розуміємо такий випадок, коли щеплений організм проти поліо таки захворів на цю недугу, але набутий імунітет не допускає, щоб недуга розвинулася в паралітичну форму і хвороба залишається в стадії нерозвиненій або т. зв. абортивній, а хворий швидко приходить до здоров'я без жадних поганих наслідків недуги.

На науковій конференції, що відбулася в листопаді 1956 року в Атлантик Сіті, Н. Дж., д-р Солк заявив, що вакцина, яку тепер стосують, є дещо більшої імунізаційної сили, як попередня, і є вона настільки ефектовніша, що, як би нею нащеплено три рази все населення аж до 50-го року життя, тоді, на його думку, вже незабаром не було б, або майже не було б, випадку паралітичного поліо. Він уважає, що краще є імунізувати людський організм впродовж 7-8 місяців, чим продовж 5-ох тижнів, як це передше роблено. Отже, щеплення повинно слідувати в таких відступах часу: друга іньєкція повинна слідувати по 2-6-ох тижнях після першої, а третя аж по сімох місяцях після другої.

(Далі буде)

ПЕРЕСЕЛЕНЧІ СПРАВИ

В понеділок, 25 березня ц. р. відбулися наради Американської Ради Добровільних Організацій для допомоги за кордоном з Радою Европи, що має свій осідок у Шрасбурзі, і до якої належать західньо-европейські держави. Крім інших завдань, Рада Европи займається теж переселеннями, головно із теренів перенаселених до іміграційних країн. Рада Европи має вже готовий переселенчий фонд у висоті 10 мільйонів долярів. З цього фонду можуть користати переселенці, в тому числі теж і втікачі з-поза залізної заслони в Німеччині, Франції, Бельгії, Італії й інших країнах.

В нарадах в Ню Йорку від Ради Европи взяли участь колишній голова французького парляменту д-р П'єр Шнайдер і міністер для втікачів Німеччини — д-р Міделькан. Спеціяльно цікавий був звіт д-ра Мідельмана, який розказав про заслуги Німеччини в поселенні великого числа втікачів з-поза залізної заслони. В цьому вже році Німеччина прийняла 15,000 втікачів з Мадярщини та 65,000 зо Східньої Німеччини і всім змогла дати притулок і прожиток.

Велике значення для нових поселенців в Німеччині має Банк для Втікачів, що створений був заходами Високого Комісара для справ втікачів при Об'єднаних Націях. Цей банк видав позичок на 4 з половиною більйона німецьких марок для втікачів, які намагаються створити власні варстати праці. З цих фінансових можливостей могли б користати й українські еміґранти в Німеччині.

Знову в днях 1 і 2 квітня ц. р. відбулись наради Президентського Комітету для помочі мадярським втікачам в таборі Кільмер у стейті Ню Джерзі, куди транспортовано втікачів Мадярщини. В цих урядових нарадах взяли участь представники губернаторських Комітетів із 29 стейтів, як і представники урядових федеральних установ і допомогових аґенцій, в тому і ЗУАД. Звідомлення подає, що через табір Кільмер перейшло 31 тисяча мадярських втікачів, яких вже розміщено у ЗДА. В цій акції живу участь брав і ЗУАДК, спеціяльно допомагаючи українським втікачам, як і спорідненим з українцями родинам. Справа мадярських втікачів дістала повну розв'язку і тому постановлено з кінцем квітня табір у Кільмер замкнути. Дальше переселення буде відбуватись звичайним способом.

На нараді порушено теж справу тих втікачів, які отримали тимчасовий азиль в Югославії. Як відомо ЗУАД-Комітетові, є там теж українці. Цих втікачів можна переселити до ЗДА і їм треба афідавітів. Якщо є родини зацікавлені в цій справі, просимо звертатись до ЗУАДК, на адресу:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, INC.
P.O. Box 1661, Philadelphia 5, PA.

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка вважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшити кадри ідейних українських працівників

НАША ВІДПОВІДЬ „НЕПЕРЕДРІШЕНСТВУ"

Упродовж цього року маємо виконати важливе й відповідальне завдання: в рямках поширювання правди про Україну, бажання, змагання, боротьбу й долю українського народу, ми маємо виявити вільному світові, а в першу чергу Америці, ті події, що почалися на Українських Землях над Дніпром провесною сорок років тому й розвивалися впродовж 1917 року.

Сорок років тому упав царат. Сорок років тому, володіючий тоді Романов відрікся престолу. Зробив це й другий, якому передано володіння. Сорок років тому цими зреченнями перестав діяти й Переяславський Договір, що зв'язав Україну з володарями цього роду.

Україна вернулася до стану, що існував перед 1654 роком: ніякої залежности від Московщини!

Події від провесни і впродовж усього 1917 року на Українських Землях обабіч Дніпра — це процес організування власного життя, послідовне кладення підвалин власної державности, щоби у відповідну пору окремим Актом проголосити Відновлену Незалежність Української Держави.

Це — вияв волі українського народу.

Це — його вирішення.

Вирішення всенароднє, демократичне, парляментарне, законодавче.

Саме в цьому році відзначуємо 40-ві роковини цих великих подій 1917 року в Україні.

Це відзначування має вийти поза рямки наших внутрішніх святкувань, зібрань, маніфестацій, насвітлювання й критикування.

Ми маємо пригадати ці події американському світові, прилюдній опінії Америки, її Парляментарним Представникам, її Урядові.

Пригадати особливо тим її Організаціям і Установам, що ведуть т. зв. „політику визволення" на базі... „непередрішенства", нехтуючи те, що сталося в Україні сорок років тому.

Український Конґресовий Комітет Америки готує відповідну акцію. В неї включить усю нашу спільноту в З'єдинених Державах Америки.

В цій акції необхідно видати друком серію публікацій, документи, матеріяли, коментарі, влаштувати низку вияснювальних зібрань, лекцій, пресових конференцій у столиці ЗДА, в метрополії світу Ню Йорку, в столицях і містах Стейтів, зорганізувати розмови — інтерв'ю континентального маштабу в радієвих і телевізійних програмах ЗДА, дати відповідний інформаційний — об'єктивний, правдивий змістом і фактами — матеріял для всієї американської преси.

Зреалізування усього пляну цієї незвичайно актуальної, терміново означеної в окремих етапах акції, пов'язане, очевидно, з коштами. Без того — ми не зможемо використати цієї виїмкової нагоди й не зможемо скапіталізувати тепер тут того, що лишили нам у спадку події 1917 року в Україні, не зможемо ввести на політичну біржу наймогутнішого ринку наших, українських акцій, щоби вони були тут занотовані й нотовані по корисному для долі й майбутнього українського народу, курсі.

Ці кошти на цю акцію має дати Український Народний Фонд.

Він зможе їх дати, коли матиме відповідні засоби.

А ці засоби він повинен отримати від свідомої, патріотичної й жертвенної української спільноти, що прагне визволення й волі українського народу.

Пам'ятаймо про це важливе завдання, яке має виконати в цьому році Український Конґресовий Комітет Америки!

Пам'ятаймо, що Український Народний Фонд єдино може вможливити виконання цього завдання!

Пам'ятаймо, що діловий (1956) рік Українського Народного Фонду закінчується 30 квітня 1957 року!

Пам'ятаймо: впродовж цих останніх днів вплавити Національний Даток, внести пожертву до Українського Народного Фонду!

Цим вможливимо виконання цієї великої акції!

Це буде — українська відповідь „непередрішенству"!

Ню Йорк, 3 квітня 1957 року.

Український Конґресовий Комітет Америки.

ПРОТОКОЛ

з нарад Головного Екзекутивного Комітету У.Н.Союзу, які відбулися 8-го березня 1957 р. на „Союзівці" в Кергонксон, Н. Й.

На зборах були приявні члени Екзекутиви, а саме: головний предсідник Д. Галичин, заступник головного предсідника М. Пізнак, заступниця головного предсідника Геновефа Жеребняк, головний секретар Г. Герман, і головний касир Р. Слободян.

Збори відкрив о год. 11:30 ранку головний предсідник та подав до відома ті справи, які були полагоджені від останніх зборів Екзекутивного Комітету, а опісля предложив справи, що їх треба вирішити на цих зборах. Ці справи були такі:

Інвестиції. Уділено моргеджі на такі реальності:

3600-3606 St. Lawrence Blvd., Montreal, Que., Canada	$42,250.00
12087 Klinger St., Hamtramk, Mich.	6,700.00
2641 West Rice St., Chicago, Ill.	9,300.00
629 First Ave. N. E., Calgary, Alberta, Canada	3,500.00
2078 Vyse Avenue, Bronx, N. Y.	15,000.00
154 Monitor St., Brooklyn, N. Y.	15,000.00
7627 Pedmont Avenue, Detroit, Mich.	9,000.00

Річне засідання Головного Уряду. Прийнято до відома пропозицію головних урядовців, що річне засідання має відбутися на „Союзівці" в місяці травні.

Дивіденда. Прийнято відповідну резолюцію в справі виплати дивіденди членам в 1957 році.

„Союзівка". Оглянено пороблені уліпшення і обговорено ряд актуальних справ у підготові до цьогорічного літнього сезону.

По дискусії над справою організаційної кампанії, вичерпано програму нарад, а головний предсідник закрив збори о год. 5:30 ввечері.

Г. Герман, гол. секр. У.Н.Союзу

Шевченківська конференція у Вашинґтоні

Заснований недавно Відділ УВАН у Вашинґтоні влаштував 10 березня ц. р. свою першу публічну наукову Конференцію. У Шевченківський місяць — Конференція була посвячена Шевченковій тематиці.

Перший говорив проф. Петро Одарченко про „Значення Шевченка для української літератури". В цьому основному рефераті прелеґент відмітив величезну ролю Шевченка як поета на розвиток української літератури, яка на думку прелеґента, власне від Шевченка і своєю якістю піднялась на европейський рівень.

Проф. Пантелеймон Ковалів говорив про „Вплив народної поезії на творчість Шевченка". Прелеґент показував на прикладах елементи української народної поезії й пісні, що знайшли відзив у Шевченка. Головно в першому періоді своєї творчости Шевченко знаходив у народній поезії не тільки джерело надхнення, але й засіб поетичного вислову.

Як останній говорив проф. Олекса Повстенко про „Архітектурний проєкт Шевченка". Тема торкалася Шевченкових заінтересувань архітектурними проблемами з погляду мистецтва, а головно Шевченкової архітектурної розв'язки пляну своєї вимріяної хати на Канівській Горі. На питання від публіки, проф. Повстенко розказав теж про долю Шевченкового пам'ятника й музею в Каневі під большевицьким пануванням.

Невелика Вашинґтонська громада чисельно зібралася на Конференцію і виявила щире заінтересування доповідями.

юст

● Янош Кадар, комуно-мадярський прем'єр, запевнив, що кардинал Міндсенті, який від перших днів листопада минулого року перебуває в американській амбасаді в Будапешті, як на екстериторіяльній території, куди комуністична влада не має доступу, — повідомив Папу, що він хоче виїхати до Риму. Кадар заявив, що „ані мадярський нарід, ані його уряд не потребують Міндсенті", і цим дав пізнати, що комуно-мадярський уряд погодився б на виїзд кардинала.

ПОМЕР МИКОЛА ДАНИЛЬЧЕНКО

(Закінчення зі стор. 1-шої)

став заступником міністра фінансів, а з повалениям Гетьманату, він поставив себе до розпорядження Української Н. Республіки, дармащо сам був з переконання гетьманцем та стояв в опозиції до соціялістів, які тоді були при владі. Він столв бо на становищі, що треба всіми силами піддержувати кожний добрий національний почин, без уваги на те, хто його очолює. Під час Директорії сл. п. Микола Данильченко був начальником відділу експедиції заготовки вартісних державних паперів та разом з урядом УНР мандрував спочатку по українській території, а після програних змагань і упадку української держави, разом з урядом пішов на еміграцію та опинився в Берліні, де жив і продовжував свою фінансово-господарську активність аж до виїзду до Америки (спочатку до Канади) в 1924-му році. В ЗДА, як і раніше в Канаді, сл. п. Микола Данильченко включився в загальне українське життя, став членом Українського Народного Союзу, та в нових обставинах розгортав свою давню фінансово-господарську активність. У Канаді зорганізував Український Банк а в цій країні був довголітнім касиром Об'єднання Українських Організацій Америки, центральної української організації між двома світовими війнами. Покійний постійно жив всілякими плянами, на здійснення яких не вистачало одного життя. Колись він перевіряв можливості української колонізації в Ню Мексіко, писав багато статтей і дав багато лекцій на господарські теми. Був одним з кращих знавців біржі. Після цілого ряду інших спроб, Покійний створив вкінці Колоніяльну Компанію Чищення Вікон і Домів, яка дуже добре розвивалась та перед трьома роками вможливила йому закупити понад 4.000 гектарів лісисто-гористого обширу в сусідстві „Союзівки" біля Керґонксону в стейті Ню Йорк. Також із цією посілістю зв'язував він всілякі пляни, які вже не дозволила йому здійснити смерть. Покійний був сердечним приятелем також уже покійного д-ра Луки Мишуги, головного редактора „Свободи" та мав багато приятелів серед українського громадянства. Його смерть — це велика втрата для суспільності і глибокий жаль для всіх, що його знали, які назавжди збережуть пам'ять про Нього. Вістку про його смерть подали й деякі американські газети, між ними і „Ню Йорк Таймс", підкреслюючи головно його ролю в українському державному будівництві.

Совєти переводять новий пробний вибух ядрової бомби

Вашингтон. — Голова американської Комісії Атомової Енергії Луіс Стравс оприлюднив коротке повідомлення: „3 квітня 1957 року Совєтський Союз перевів новий експеримент ядрової зброї в ході теперішньої серії вибухів". У зв'язку з цим новим пробним вибухом совєтської ядрової зброї пригадують, що це вже 19-те американське проголошення про совєтські вибухи, почавши від 23 вересня 1949 року, а восьмий вибух в останній серії, почавши від 24 серпня 1956. Однаково З'єдинені Держави, як і Англія переводитимуть в цьому році експерименти з новими родами атомової зброї. В Америці вони почнуться 15 травня ц. р. в Неваді, на досвідних полях, — в Англія заповіла також експериментальні вибухи на початок літа ц. р. на Різдвяних островах на Тихому океані. Англійський прем'єр Мекміллен, у відповідь на соціялістичні домагання, щоб негайно припинити всі ядрові досліди й досвіди, заявив, що Англія хоче міжнародного роззброєння, але система контролі, в якій переводилося б роззброєння, мусить охоплювати також ядрову зброю, бо інакше Совєти з своїми велетенськими суходільними силами відразу дістали б таку перевагу над Заходом, що Захід був просто виставлений „на ласку Москви". Тому Англія відмовила Японії її просьбу — не переводити вибухів на Різдвяних островах. Зах.-німецький канцлер Аденауер, покликавшись на новий англійський оборонний плян, знову домагається озброєння західньо-німецької армії ядровою зброєю. Він відкинув соціялістичний закид, що це довело б до суперництва в атомовому зброєнні зі Східньою Німеччиною, бо — мовляв — не треба спускати з очей, що на території Східньої Німеччини перебувають 22 совєтські дивізії, вивиновані вже атомовою і іншою найновішою зброєю.

Демократи пишаються виборчими успіхами в стейті Мишиген

Дітройт, Миш. — Голова Демократичного Крайового Комітету Пол М. Ботлер заявив на пресовій конференції, що „стейт Мишиген виявив ту тенденцію в місцевих виборах з дня 2-го квітня, яка панувати буде в конгресових виборах в 1958 році і в президентських виборах в 1960 році", коли також переможуть демократи, як це сталося тепер в стейті Мишиген. Але республіканці потішаються тим, що демократи завдячують свою перемогу в тому стейті політичним впливам особи демократичного губернатора того стейту — Дж. Менінен Вільямса, який особисто вів виборчу кампанію. Демократи здобули становище стейтового комісара шляхів і становище стейтового суперінтендента публічного навчання, хоч довший час ті становища були в руках республіканців. В обох цих випадках демократи мали досить поважну більшість. Демократи перемогли також республіканців у змаганнях за інші пости, а сталося це тому, що їх підтримувало робітництво з міських районів, бо фармери з сільських округ підтримували республіканців.

Новий англійський плян військової оборони викликав на Заході глибоке враження

Париж. — Оприлюднений в англійській „Білій Книзі" плян нової англійської військової політики із драстичним зменшенням англійських збройних сил та скасуванням за три роки обов'язкової рекрутації в Англії та з перекиненням ваги на ядрову зброю, викликав в усіх країнах Заходу велике і назагал дуже критичне враження. Англійський прем'єр Мекміллен боронив у своїй промові в Шефілд у минулу п'ятницю той плян проти закидів американської преси, що плян — дефетистичний. Він заявив, що ствердження безборонности Англії проти затакування її атомовими і водневими бомбами не є дефетизмом, отже зневірою, тільки реалізмом. Він звернув увагу, що Англія майже половину свого військового бюджету призначує лябораторійним дослідам над найденням охоронного засобу проти атомової і водневої бомби. Покищо такого засобу не найдено. Якраз тепер у Вашингтоні відбуваються тайні наради 25-х вищих військовиків від 15 держав Атлантійського бльоку, під головуванням цефа головних сухопутних сил Америки ген. Бернарда Гзельмана. Між тими військовиками є англійський маршал летунства, шеф англійських об'єднаних штабів Вільям Діксон та головний командант нової німецької армії ген. Адольф Гойзінгер. У червні ц. р. в Парижі така сама нарада Військової Комісії НАТО розглядатиме нову стратегію НАТО у зв'язку з англійськими змінами в плянах оборони, а в липні ц. р. в Бонні в Німеччині радитиме Рада Західньо-Европейської Унії. Сенатська військова комісія в Вашингтоні вислухала на тайному засіданні звідомлення про нову ситуацію в ділянці оборони.

Короткі Вістки

● У Франкфурті, в Західній Німеччині, заарештовано колишнього високого старшину СС Германа Крумея; якого підозрівають в участі при винищенні за гітлерівського режиму 400,000 жидів на Мадярщині. Заарештовано його на основі інформацій, що їх передав австрійський уряд німецькій владі.

● Дмитрій Шепілов, недавній совєтський міністер закордонних справ, а тепер один із секретарів компартії СССР, у промові на з'їзді совєтських композиторів в Москві накинувся на американську музику і культуру загалом. Він заявив своїх слухачів, що під час минулорічного перебування в Ню Йорку на Сесії Генеральної Асамблеї ОН „відчував тиранію приватного капіталу". Серед хмародерів, — заявив Шепілов, — які належать американським „монополістам", стоїть „старий, брудний будинок" Метрополітальної опери, де виступають таланти „імпортовані з Італії, Німеччини та Франції".

● У Берліні рішили зберегти всеру популярної „Кайзер Вільгельмс Гедехтнісхірхе" — пропам'ятної церкви імени цісаря Вільгельма І,яка залишилась неушкодженою після зруйнування цієї церкви в останній війні. Ця вежа стоїть в центрі великого вуличного руху, на кінці Курфірстендамму, як „символ сучасного Берліну". На місці зруйнованої церкви збудують нову, в новітньому стилі.

● У Тишоміно, Оклагома, під час місцевих виборів, наспіла вістка, що зближається буревій. Члени Виборчої комісії вхопили урну з виборчими картками, зачинили виборчий льокаль і втекли до протиштормового сховища. Рік тому в цій місцевості торнадо спричинило багато шкоди.

● 42-річний Сем Корман із Ню Йорку, їдучи автом, порушив приписи їзди. Коли поліцист його затримав, він запропонував два доляри хабаря. Поліцист грошей не взяв, а наказав Корманові, що він хоче, вмісто грошей, йти до Ню Йорку, що в нього стоїть автор, щоб він змусив його відмовитись від своєї мети. Адвокат Кормана, — не мав права ніц їзду і його авто не було зареєстроване.

● Президент Айзенгавер відвідав у шпиталі „Вахтера Ріда" двох своїх помічників: секретаря внутрішніх справ Фреда А. Ситона, який хворіє вже довший час, і секретаря праці Джеймса П. Мічела, який перебуває в тому шпиталі стан свого здоров'я.

● 6,000 осіб відповіли на анкету радіовисильні „Голос Америки" п. н. „Чому б я хотів відвідати Ню Йорк". В одному листі з Польщі відповіли, що хотіли б приїхати до Ню Йорку тому, що це місто „символізує волю". В другому листі згадується про „московських варварів". Автори найкращої відповіді „Голос Америки" повністю оплачує подорож до Ню Йорку. Але навряд чи звернеться хто-небудь за залізною заслоною по візу на виїзд до Америки, хто виграв першу нагороду цієї радіовисильні.

Архиєп. Макаріос у дорозі до Греції

Атени. — Нафтоналивний корабель „Олімпійська Хуртовина" перевіз свою подорож до З'єдинених Держав Індійським океаном, щоб взяти на палубу архиєпископа Макаріоса і його трьох товаришів недолі, високих грецько-кипрських духовників, які перевели з ним 13 місяців на засланні на малому острівці в Індійському океані. Танкер затримався у віддалі шістьох миль від берега, а Макаріоса і його прибічників привезено туди невеличким човном. Танкер завезе Макаріоса до Мадаґаскару, де французький літак перевезе його до столиці Греції, Атен. Англійський уряд звільнив тиждень тому архиєпископа Макаріоса, церковного і політичного лідера кипрських греків, з заслання, під умовою, що він покищо не вернеться на Кипр і що осудить терор, як засіб політичної боротьби кипрських греків. Макаріос дійсно видав заклик до припинення терористичної підпільної боротьби на Кипрі, але водночас зажадав відкликання воєнного стану, проголошеного на Кипрі його губернатором маршалом Гардінгом.

Посмертні Згадки

НАГІРНИЙ ОЛЕКСАНДЕР, довголітній член УНСоюзу Т-ва „Єдність", 163 Відд. в Філядельфії, Па., помер 26-го березня ц. р., на 72-му році життя. Покійний залишив у великім смутку дві доньки, зятів та трьох внуків. Походив з села Шегди, пов. Ярослав, Зах. Україна. Похорон відбувся 30-го березня з пос. заведення до церкви св. Йосафата, а опісля на цвинтар Факсвейс. — В. Н. П.

С. Филик, секр.

ІВАН ГАНОВИЧ, найстарший член Б-ва св. Стефана, Відд. 221 УНСоюзу в Шикаго, Ілл., помер 18-го лютого 1957 р., на 72-му році життя, в Маямі Біч, Флорида. Покійний був примірним Союзовцем, був фін. секр. у Відд. впродовж 10 років (1914-1923 і 1927). В часі його урядування, причинився у великій мірі до росту Відд. Полишив в смутку дружину Клавдію, сина Василя — д-р дентист) і Стефана. Був родом з с. Данилово, пов. Мараморош, Карп. Україна. Похоронено його на Савтерн Меморіял Парк кладовищі в Маямі Біч, Флорида. — В. Н. П.

Т. Шпікула, секр.

ТАРЗАН, ч. 3845. Толл бере одного.

DISMISSING THE BARREL AS HARMLESS, THE SENTRY TURNED TO RENEW HIS TOUR--

BUT AT THE SAME MOMENT, PHIL TOLL EMERGED FROM HIS HIDING PLACE ---

--AND WASTED NO TIME IN DISPOSING OF HIS DUMB-FOUNDED ENEMY!

Відійшовши від бочки як від нешкідливої речі, вартовий продовжував свій обхід...

Але в тій самій хвилині Філ Толл виліз із своєї схованки...

І, не марнуючи часу, несподівано кинувся на ворога.